

unbragt Trætønder, Trækasser o. s. v.; efter Bestemmelsen er det jo Brugeren paalagt at føre Tilsyn med, at disse Rør ikke borttages eller bortskjæles, og i ethvert Tilfælde maa han vistnok erstatte Staden, ligesom han maa anskaffe nye, naar de gamle ere fordervede eller opraadnede. Det er et høist ubehageligt Hverv for en Mand, som ikke godvillig vil gaae ind paa dette System, at skulle tvinges til at følge det, og hvorfor er det ogsaa nødvendigt at sætte Tvang istedetfor mindelige Overenskomster, at sætte bestemte Paalæg istedetfor Anmodninger. Forrigt skal jeg meget gjerne indrømme, at Bestemmelsen under Nr. 3 i Tidens Længde vil tabe sin praktiske Betydning, eftersom det er sandsynligt, at forsaavidt Eier og Bruger er den samme Person, han da i sin Tid vil tiltræde Drainingsystemet som Interessent, og forsaavidt han er Fæster eller Forpægter, vil det ved den nye Contract's Afslutning blive paalagt den nye Contrahent at vedligeholde Rørledningerne. Hvad jeg i denne Sag lægger særdeles Vægt paa, og hvad jeg beder de ærede Herrer at erindre, det er, at Drainingsystemet endnu er nyt, at det i mange Egne endnu er ubekendt, at det er altfor tidlig af statsøkonomiske Hensyn at indføre det som et Tvangsprincip, thi Andet er det jo ikke, naar man mod Gns Billie tvinger ham til at vedligeholde en anden Mand's Eiendom.

Sage: Jeg skal tillade mig at understøtte Udvalgets Forslag til § 12, og jeg haaber, at de Endringsforslag, der gaae i modsat Retning, ville blive forkastede. Jeg troer, at det er en Begyndelse, skjøndt en saare ringe Begyndelse til Udviklingen af Jordbruget hertilands. Vår største Opgave for at udvikle vor landøkonomiske Tilstand troer jeg er den at give hensigtsmæssige Love med Hensyn til Jord's Brug, og navnlig er Vandafledningen en overordentlig væsentlig Bestanddeel af hele denne Lovgivning. I de Lande, hvor Afstivningen har udviklet sig stærkt, see vi ogsaa den ene Lov følge ovenpaa den anden, idet man lidt efter lidt lemper sig efter den Udvikling, Afstivningen efterhaanden faaer. Da en af disse Love var for i England, yttrede den store

Statsmand Robert Peel, at han betragtede Afstivningen med Hensyn til Jord for at have samme Betydning som Dampkraften med Hensyn til Industrien. Jeg troer, at, naar denne Udvikling hos os er gaaet videre frem, vil man snart see, at de her foreslaaede Bestemmelser ere utilstrækkelige, men jeg siger, det er en Begyndelse, skjøndt kun en ringe; jeg troer ikke engang, at man her har opstillet, hvad man efter den strengeste Ret kunde opstille, det nemlig, at der, hvor Afstivningen gaaer over en Mand's Grund, udenat han selv har nedlagt Rørene, kan der være Spørgsmaal, om han ikke kan komme til at give istedetfor at faae Erstatning, fordi han ofte vil have en væsentlig Fordeel af, at Rørene føres igjennem hans Grund. Jeg troer, at man maa komme derhen til, naar virkelig en Samarbeiden mellem de forskellige Eiere med Hensyn til Afstivningen skal finde Sted, men forinden man kommer videre, haaber jeg dog, at man vil blive staaende ved, hvad Udvalget her har foreslaaet, som er et godt og sundt Udgangspunkt, idet Retten til at afstibe her er hjemlet; om ogsaa det vil koste noget mere for den, der benytter Retten, saa vil det dog kunne udføres i de allerfleste Tilfælde, hvor ikke de stedlige Banfeligheder for den, der ønsker at draine, ere meget store.

Loisigaard: Naar jeg tager Ordet, er det navnlig for at henholde mig til det Forslag, der er fremkommet fra min ærede Ven for Viborg Amts 1ste Valgkreds (Knudsen). Jeg troer, at for at dømme rigtigt deri maa man først gjøre sig klart, om man ønsker Fremgang af Afstivning eller ei. Jeg hører til dem, der ansee Drainingen eller Afstivningen for noget særdeles Betydningsfuldt for vort fremtidige Landbrugs omhyggelige Behandling, og derfor troer jeg man maa gjøre alt Muligt for at fremme dens Interesse igjennem Lovgivningen, og navnlig hvad Afstivningen angaaer, da troer jeg, at det maa ligge klart for Enhver, som kjenner dens Betydning, at Afstivningens Fremadskriden hører til Tidens største Gøder for at fremme et bedre Avelsbrug, da den paa en mere gennemgribende og billigere Maade tjener til at frugtbargjøre Jorden ved fuldstændig